

ЧЕРНІВЕЦЬКА ОБЛАСТЬ: СТОРІНКАМИ ІСТОРІЇ

**ВІРТУАЛЬНА ВИСТАВКА ДО 85-РІЧЧЯ ЗІ СТВОРЕННЯ
ЧЕРНІВЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ**

7 СЕРПНЯ ЧЕРНІВЕЦЬКА ОБЛАСТЬ ВІДЗНАЧАЄ 85 РОКІВ 3 ДНЯ УТВОРЕННЯ

Чернівецька область утворена 7 серпня 1940 року з північної, переважно заселеної українцями, частини Буковини (Північна Буковина) і сусідньої частини Бессарабії (з Хотином). Область розташована у межах Карпат, Передкарпаття (Буковинське Прикарпаття) та Покутсько-Бессарабської височини.

Буковина межує з Румунією на півдні та Молдовою на південному сході. На заході та північному заході – з Івано-Франківською, на півночі – із Тернопільською і Хмельницькою, а на сході з Вінницькою областями.

За останні 650 років територія Північної Буковини входила до складу різних держав: впродовж 415 років (1359–1774 рр.) вона перебувала у складі Молдовського князівства, протягом 143 років (з 1775 по 1918 рр.) – Габсбурзької Австрії та Австро-Угорщини; майже 25 років (у період 1918–1940 та 1941–1944 рр.) – Румунії.

Майже 48 років (1940–1941 та 1944–1991 рр.) північна частина Буковини входила до складу Української РСР, а відтак і СРСР.

З 1991 року Чернівецька область – складова Незалежної України.

Область є багатонаціональною, з переважанням українського населення, але також значною румунською та молдовською громадами.

У складі Чернівецької області 3 райони: Вижницький, Дністровський та Чернівецький.

Площа Чернівецької області – 8100 км². Це найменша за площею область України.

На своїй порівняно невеликій території вона об'єднала всю красу і чарівність природи України.

Буковина – природоохоронний край. Область багата не тільки великою кількістю мінеральних джерел, лікувальних грязей та гірськолижних трас, також вона славиться історико-геологічними, фауністичними, орнітологічними заказниками, історико-культурними та архітектурними пам'ятками, основна частина яких знаходиться в Чернівцях.

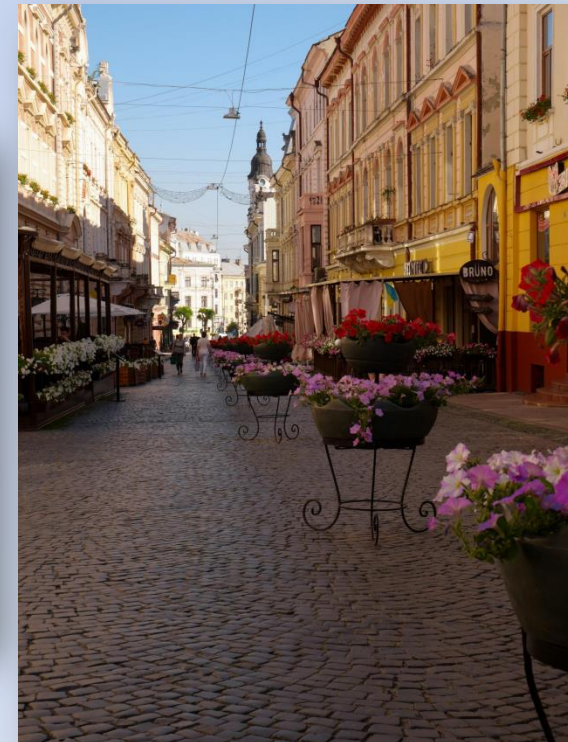
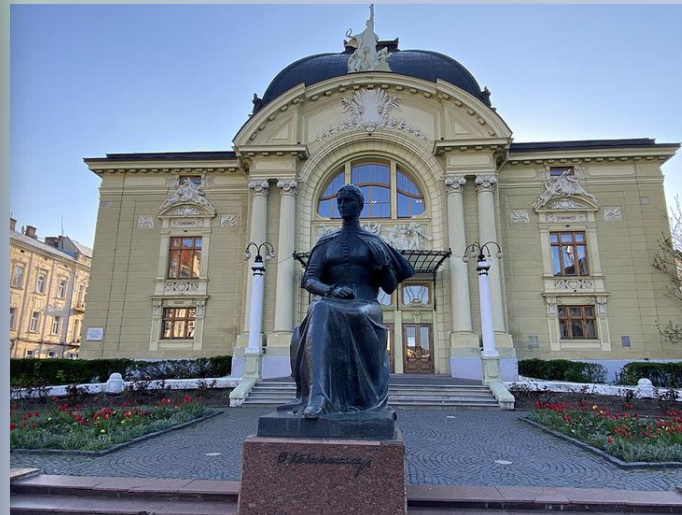
Є ще цікавий факт: в Чернівецькій області є найвище розташований населений пункт – село Випчина. Він знаходиться на висоті 1100 м над р.м.

Місто Чернівці – перлина Буковини.

Після утворення 7 серпня 1940 року Чернівецької області у складі Української РСР Чернівці отримали статус обласного центру.

Окрасою міста є його стара частина, забудована під час перебування Буковини в складі австро-угорської монархії.

СПІЛ'НИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

ЧЕРНІВЕЦЬКА МІСЬКА РАДА

VIRIBUS UNITIS

1500
500-500
1000-1000

БІК

300-1000
1000-1000

Входження регіону до складу багатьох держав позначилося на використанні природного потенціалу, місцевих трудових ресурсах, активній підприємницькій діяльності, успішній співпраці та спілкуванні з населенням європейських країн, формуванні регіону як мультикультурного, з толерантним і гостинним населенням.

Різні національності, віросповідання, політичні погляди ніколи не заважали буковинцям та чернівчанам жити у злагоді і взаєморозумінні.

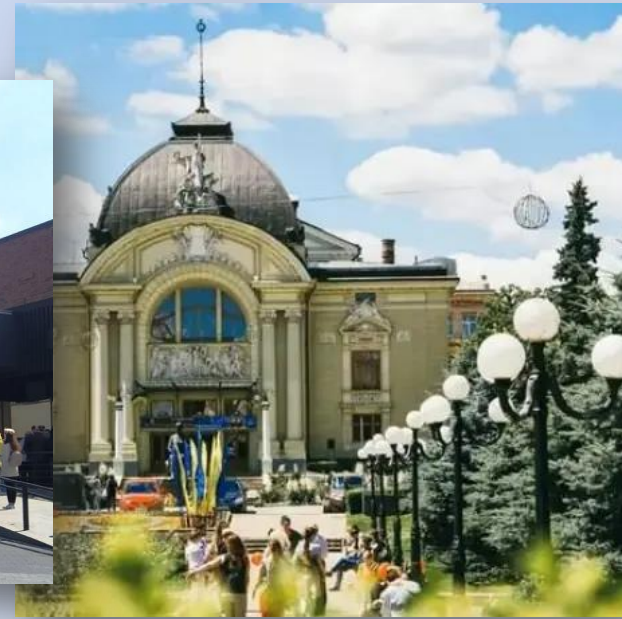

Буковина народила плеяду видатних діячів культури та мистецтва державного та світового значення: легенду українського кінематографу Івана Миколайчука, видатного оперного співака Дмитра Гнатюка, одного з основоположників української естрадної музики Володимира Івасюка, видатних виконавців Назарія Яремчука, Павла Дворського, Софію Ротару, Іво Бобула, Лілію Сандулесу та багато інших.

Таке багатство краю на таланти було однією з причин організації на буковинській землі першого національного фестивалю української пісні Червона Рута.

На Буковині проводиться щорічний міжнародний фестиваль Маланок, започатковано Всесвітній День вишиванки.

Чернівці мої, Чернівці

**Очі сонця до вежі туляться,
Золотавлять брук промінці.
Стрепенеться душа на вулицях –
Чернівці мої, Чернівці...**

**Позираєте синьо айстрами,
Молодієте у красі.
Будуть заздрити вам всі Австрії
І Парижи, і Відні всі...**

**Дзвенить вгорі
Соборно-срібний неповторний лад.
Це наш святий поріг,
Обітований сад...**

**Це – наш сад...
Арабески віків на камені,
Прапор волі в міцній руці.
Буде ноша її легка мені,
Чернівці мої, Чернівці...**

**Всі забудуться кривди й докори,
Осіянна ваша хода,
І цвістиме услід за кроками
Вічна рутонька молода...**

Тамара Севернюк, 24.09.1999

Антонюк-Гаврищук Є. І. Світ пісенної краси / Є. І. Антонюк-Гаврищук. — Чернівці : Букрек, 2009. — 152 с.

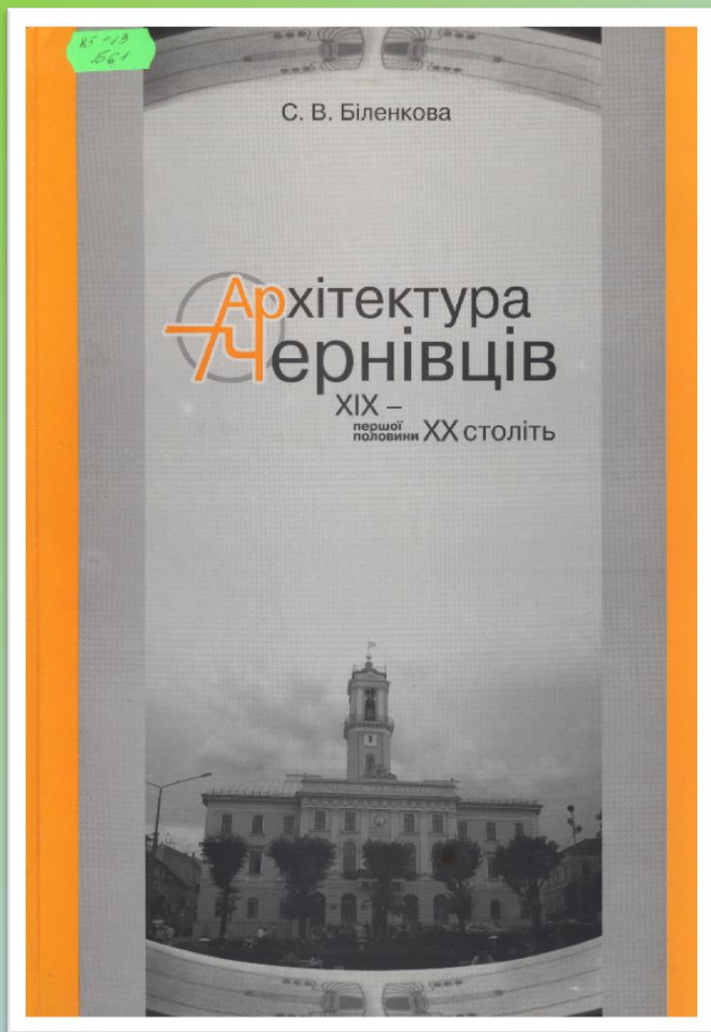
Ця книга присвячена видатним творцям і виконавцям сучасної української пісні. Поштовхом до її написання стали численні звернення багатьох шанувальників української пісні до організаторів експозиції «Світ пісенної краси» у Чернівецькому краєзнавчому музеї з проханням дізнатися більше про пісенну велич Буковини, видатних улюблених співаків Назарія Яремчука, Василя Зінкевича, Софію Ротару, Павла Дворського та інших, композиторів-творців незабутніх пісень у стилі «нової музичної хвилі», «золотих сторінок» слави української естрадної пісні 60–70-х років ХХ століття, творений ними і у ХХІ столітті світ любові до України і рідного народу, тих, котрі прославили національні пісенні обшири, збагатили музичну скарбницю людства.

Білек В. Вітання з Чернівців: Мандрівка містом за колекцією старих поштів / В. Білек, О. Криворучко, О. Масан, І. Чеховський. – Чернівці, 1994. – 107 с.

Ця книга – своєрідний путівник у минуле й сучасне Чернівців, складений за колекцією старих поштів, переважно початку віку. Співавтори – колекціонер, художник, історик і журналіст- намагалися кожен зі свого боку зробити все, щоб мандрівка стала для читача не лише цікавою і захоплюючою, але й змусила його бути трішки уважнішим до Чернівців. Міста, яке є унікальним творінням розуму, рук і сердець багатьох поколінь городян-представників різних культур, релігій, народів.

Біленкова С. В. Архітектура Чернівців XIX – першої половини XX століття / С. В. Біленкова. – Чернівці : Букрек, 2009. – 440 с. : іл.

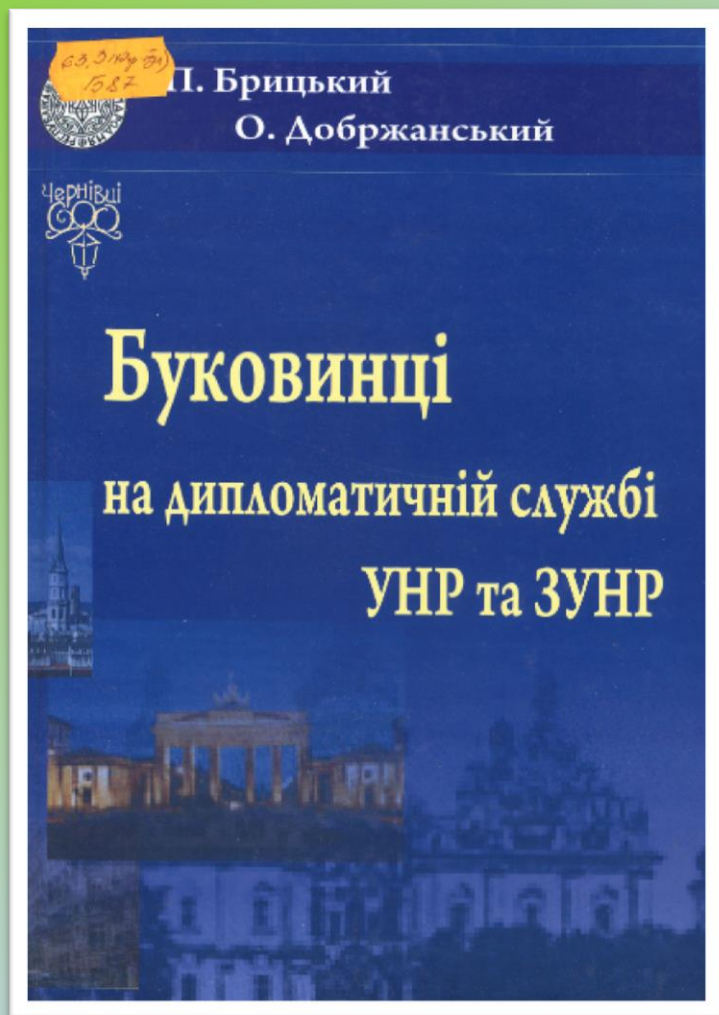

У монографії – першому фундаментальному дослідженні – систематизовано та проаналізовано основні етапи розвитку архітектури Чернівців. Виявлено нові пам'ятки культурної спадщини міста, які введено в науковий обіг. Вивчено художньо-естетичні закономірності архітектурного розвитку Чернівців.

Книга містить тематичний ілюстративний матеріал, глосарій та перелік назв вулиць історичного середовища міста.

Для архітекторів, урбаністів, культурологів, мистецтвознавців, краєзнавців, істориків, художників, дизайнерів, фахівців з охорони культурної спадщини, а також усіх хто цікавиться історією архітектури.

Брицький П. П. Буковинці на дипломатичній службі УНР та ЗУНР / П. П. Брицький, О. В. Добржанський. – Чернівці : Золоті литаври, 2007. – 241 с. : іл.

В книзі представлені найбільш визначні дипломатичні службовці-буковинці. Всі вони доклали чимало зусиль для розбудови українського зовнішньополітичного відомства і дипломатичних представництв за кордоном в період УНР та ЗУНР. Ця сторінка в діяльності українських політиків Буковини дає можливість краще зрозуміти важливіші події, які відбувалися в зовнішній політиці молодій українській державі, ознайомитись з важливою сторінкою в історії наших країн та Буковини загалом.

Буковина : іст. нарис / Чернівецький держ. ун-т ім. Ю. Федьковича ; ред. В. М. Ботушанський. – Чернівці : Зелена Буковина, 1998. – 416 с.

У пропонованій колективній праці дається систематизований виклад історії Буковини і Хотинщини, Чернівецької області з найдавніших часів до наших днів. Зокрема, висвітлюється питання заселення краю, його соціально-економічного, суспільно-політичного і національного-культурного розвитку у складі різних держав, сучасного становища, зв'язків із зовнішнім світом, з багатонаціональною буковинською діаспорою.

Для викладачів вузів, учителів шкіл, студентів, учнівської молоді, краєзнавців, широкого кола читачів.

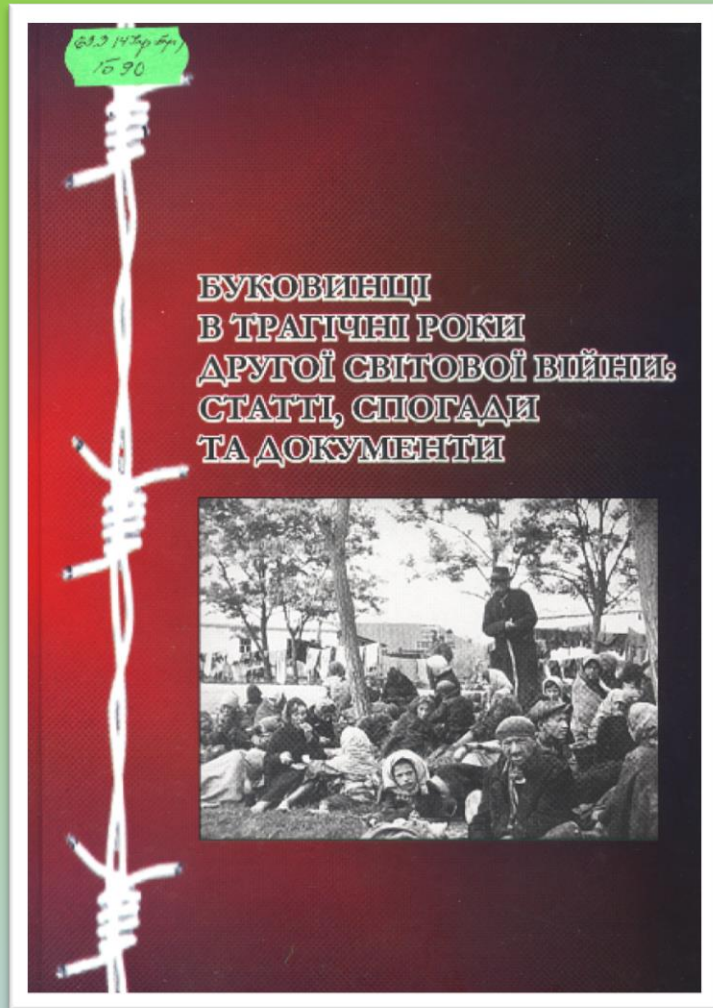
Буковина в контексті європейських міжнародних відносин (з давніх часів до середини XX ст.) : монографія / В. М. Ботушанський, С. М Гакман, Ю. І. Макар та ін. ; за ред. В. М. Ботушанського. – Чернівці : Рута, 2005. – 744 с.

У монографії висвітлюється місце Буковини як однієї з історичних областей України в міжнародних відносинах європейських країн у часи перебування її в складі різних держав, зокрема Київської Русі, Галицько-Волинської держави, Молдавії, Австрії (Австро-Угорщини). Приділена увага значенню Буковини і Хотинщини як об'єкта дипломатичної і збройної боротьби країн антанти і Четверного союзу в роки Першої світової війни, у міжвоєнний період, у роки Другої світової війни та післявоєнного врегулювання.

Для науковців, фахівців з міжнародних відносин, викладачів історії, студентів, усіх, хто цікавиться даною проблематикою стосовно зазначеного регіону.

Буковинці в трагічні роки Другої світової війни: статті, спогади та документи / авт.-упоряд. П. П. Брицький, Г. М. Скорейко, О. А. Суровцев, І. П. Фостій. – Чернівці : Технодрук, 2013. – 208 с.

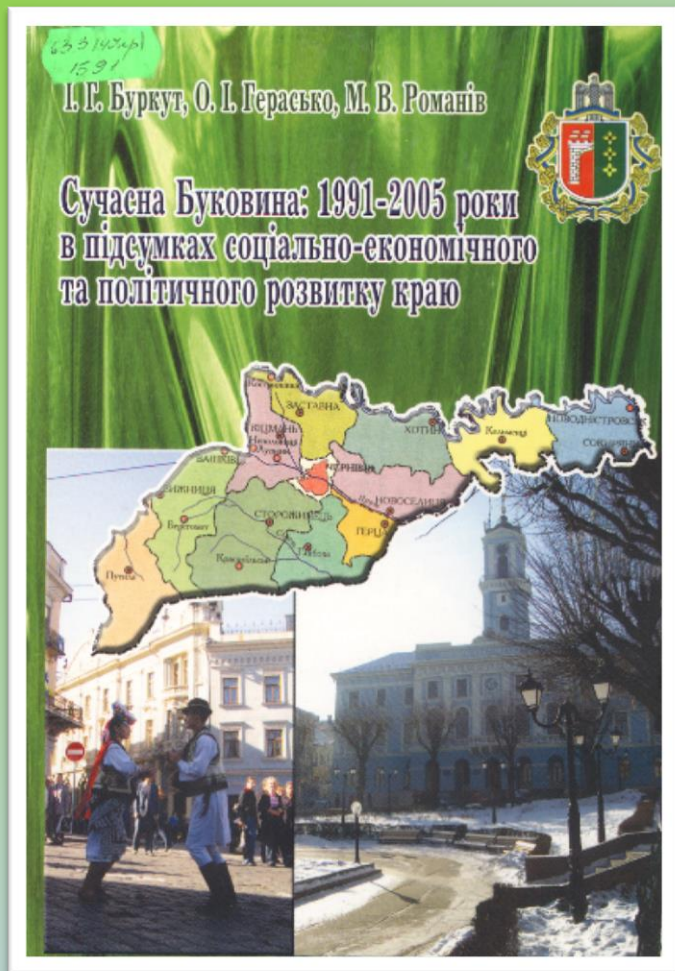

У книзі висвітлюється становище буковинців у період окупації в часи Другої світової війни, використання їх примусової праці, умови життя та ставлення до населення адміністрації влади.

Книга увічніює пам'ять жертв примусової праці.

Розрахована на молодь і всіх, хто цікавиться історією України та її народу.

Буркут І. Г. Сучасна Буковина: 1991-2005 роки в підсумках соціально-економічного та політичного розвитку краю : монографія / І. Г. Буркут, О. І. Герасько, М. В. Романів. – Чернівці : Книги ХХІ, 2006. – 216 с.

У монографії досліджується основні напрями розвитку Чернівецької області у 1991-2005 роках. Автори пропонують свій погляд на стан та перспективи регіону, запрошуючи читачів до зваженої й аргументованої дискусії з цієї проблематики, в тому числі з метою пошуку ефективних механізмів забезпечення визначального впливу широких верств буковинської громади на соціально-економічні та політичні процеси в краї.

Для науковців, студентів, посадовців, а також для всіх кого цікавлять актуальні проблеми регіонального розвитку.

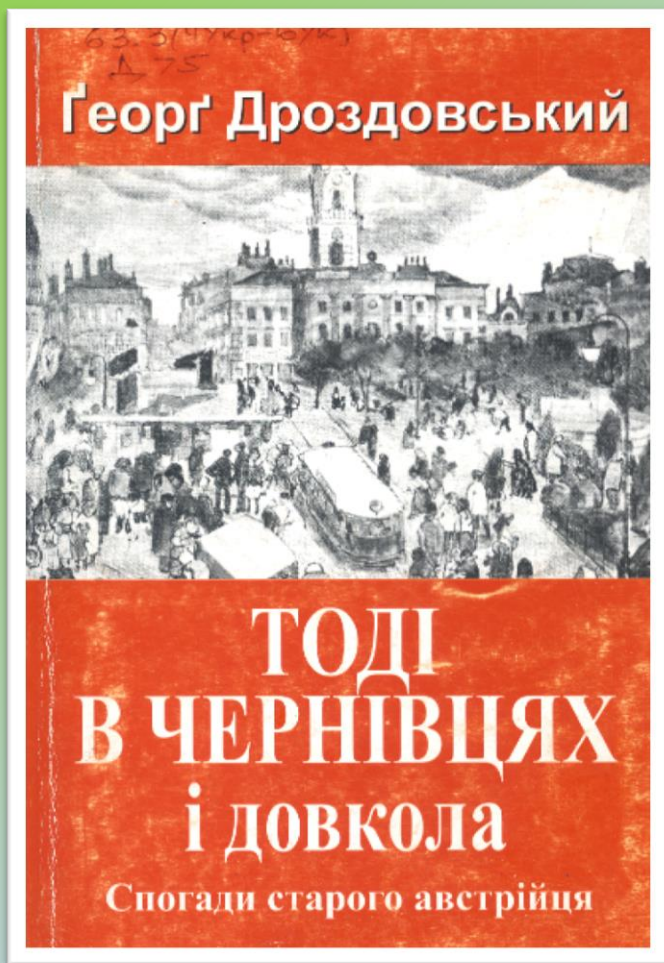
Гусар Ю. С. Зірки не гаснуть / Ю. С. Гусар. — Чернівці: «Правдивий поступ», 2003. — 100 с., іл. — (серія «Золоті імена Буковини»).

Це видання серії «Золоті імена Буковини» — проект краєзнавця, члена Національної Спілки журналістів України Юхима Семеновича Гусара, який було започатковано у 2000 році книгою «Сяйво життя», присвяченою 60-річчю від дня народження Почесного громадянина Чернівців, голови Чернівецької міської ради народних депутатів та її виконавчого комітету (березень 1985 — лютий 1991 років) Павла Михайловича Каспрука.

Книга Юхима Гусара «Зірки не гаснуть» (продовження вищеназваної серії) — художньо-публіцистичні розповіді про митців Буковини, чиї імена занесено на «Алею зірок» у Чернівцях: Сидора Воробкевича, Дмитра Гнатюка, Володимира Івасюка, Богдана Крижанівського, Івана Миколайчука, Софію Ротару, Сіді Таль, Михайла Ткача, Андрія Шкургана, Йосипа Шмідта, Назарія Яремчука, Ганну Янушевич.

Дроздовський Г. Тоді в Чернівцях і довкола. Спогади старого австрійця / Г. Дроздовський ; переклад з німецької, передмова і примітки П. Рихла. – Чернівці : Молодий буковинець, 2001. – 256 с.

Книга відомого австрійського письменника, журналіста, уродженця м. Чернівців Г. Дроздовського (1899-1987) – це твір про Буковину початку ХХ століття, періоду між двома війнами. Цікаво й дотепно, з усмішкою, а часто і з сумом за втраченим автор переповідає пам'ятні події, веселі бувалиці, незвичайні міські історії, відтворює звичаї і обряди народностей, що проживали у краї, стиль життя, звички і побут. За кожним рядком відчувається непідробна любов до Буковини, щире синівське замилювання нею.

Книга становить значний інтерес для істориків, краєзнавців, всіх, кому не байдужа наша минувшина.

**Жуковський А. Історія Буковини : [у 2 ч.] / А. Жуковський.
– Чернівці : РВВ Облполіграфвидаву, 1991-1993. – (Б-ка
газ. «Час»). – Ч. 1 : До 1774 р. – 1991. – 119 с. : іл.**

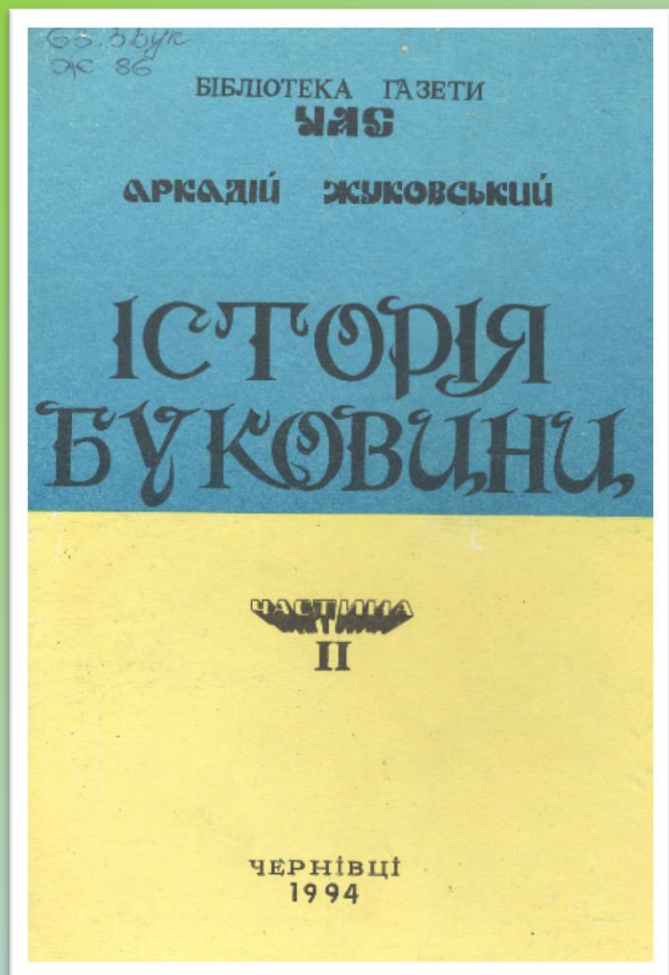
«Історія Буковини» професора Аркадія Жуковського – перша частина фундаментальної праці «Буковина – її минуле та сучасне», виданої вперше в 1956 р.

Автором зібрано вичерпні наукові свідчення автохтонності українців на Буковині.

Книга призначена для всіх, хто цікавиться історією рідного краю.

Може бути використана як навчальний посібник на уроках краєзнавства.

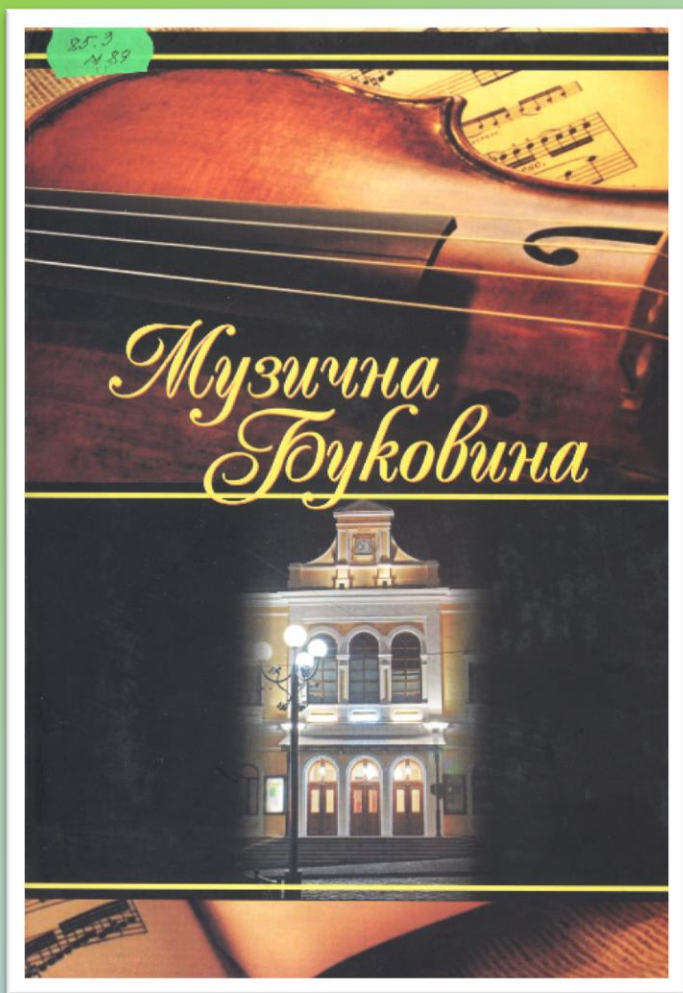
**Жуковський А. Історія Буковини : [у 2 ч.] / А. Жуковський.
– Чернівці : РВВ Облполіграфвидаву, 1991-1993. – (Б-ка газ.
«Час»). – Ч. 2 : Історія після 1774 р. – 223 с.**

Перше в Україні перевидання книги Аркадія Жуковського в 1991-1993 рр. у Чернівцях. Книга видана у еміграції в Парижі у 1956 р. про історію Буковини без радянської агітації і пропагандистських штампів.

Книга призначена для всіх, хто цікавиться історією рідного краю, а також може бути використана як навчаний посібник на уроках краєзнавства.

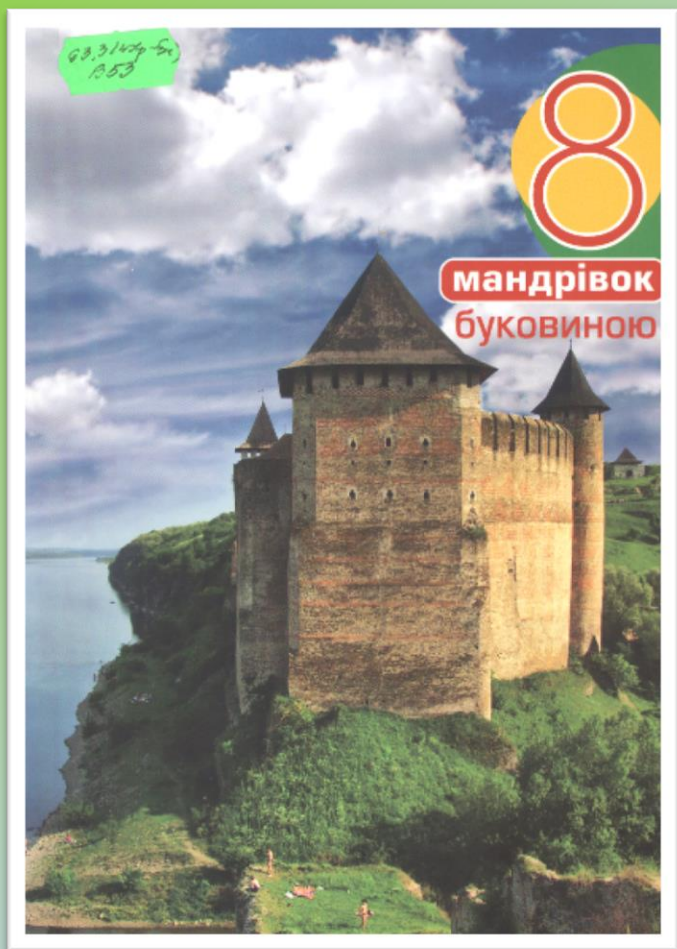
Музична Буковина. До 70-річчя Чернівецької обласної філармонії / упоряд. О. В. Савчук. – Чернівці : Букрек, 2010. – 72 с., іл.

Видання має за мету ознайомити мешканців буковинського краю та гостей міста Чернівці з історією становлення музичного мистецтва на Буковині, яке творилося протягом трьох століть, починаючи з 1862 року, коли музикантами та любителями музики в місті було створено товариство розвитку музичної культури Буковини.

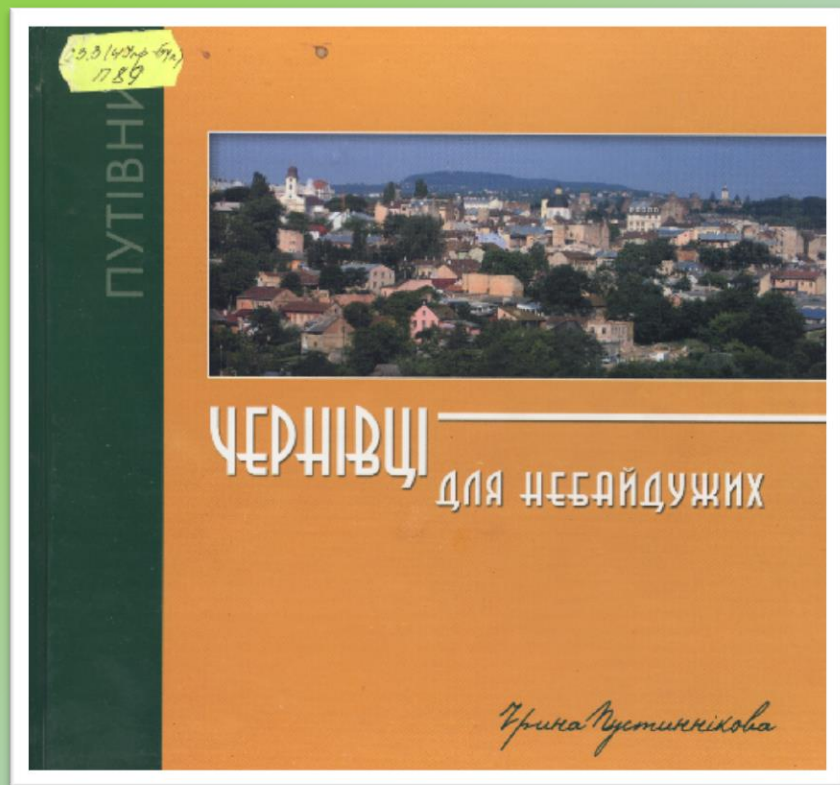
Гортаючи сторінки видання, читач зможе дізнатися як про видатних діячів світової музичної культури, які свого часу виступали на головній сцені Буковини, так і про сьогоdnішній творчий склад обласної філармонії – митців, які примножують славу української національної культури як в Україні, так і за кордоном.

Пустиннікова І. Вісім мандрівок Буковиною : путівник / авт. тексту і фотогр. І. Пустиннікова ; відп. ред. О. Мовчан. – Київ : Грані-Т, 2009. – 190 с. : фотоіл.

Буковина – прекрасна і своєрідна. Мальовничі карпатські краєвиди, незвичайна архітектура, що поєднує у собі, здавалося б, непоєднувані стилі, дивний світ переказів і легенд зроблять Вашу мандрівку неповторною.

Пустиннікова І. Чернівці для небайдужих : путівник / І. Пустиннікова. – Чернівці, 2006. – 72 с. : кол. іл.

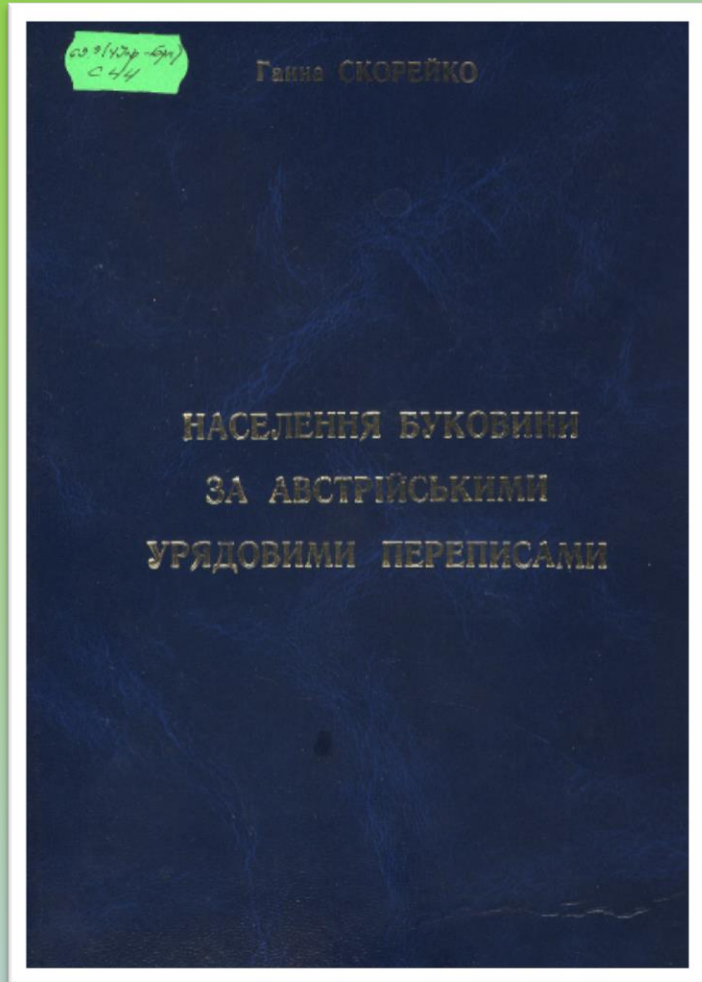

Даний путівник по Чернівцях не є науковою монографією і не є спогадами бувалого буковинця.

Це проста спроба підібрати ключик до міста – і перетворити його для нас, жителів міста, із чужого на рідне. На свої Чернівці.

Для всіх, хто не байдужий до свого рідного міста.

Скорейко Г. М. Населення Буковини за австрійськими урядовими переписами другої половини XIX – початку XX століття : історико-демографічний нарис / Г. М. Скорейко. – Чернівці : Прут, 2002. – 218 с.

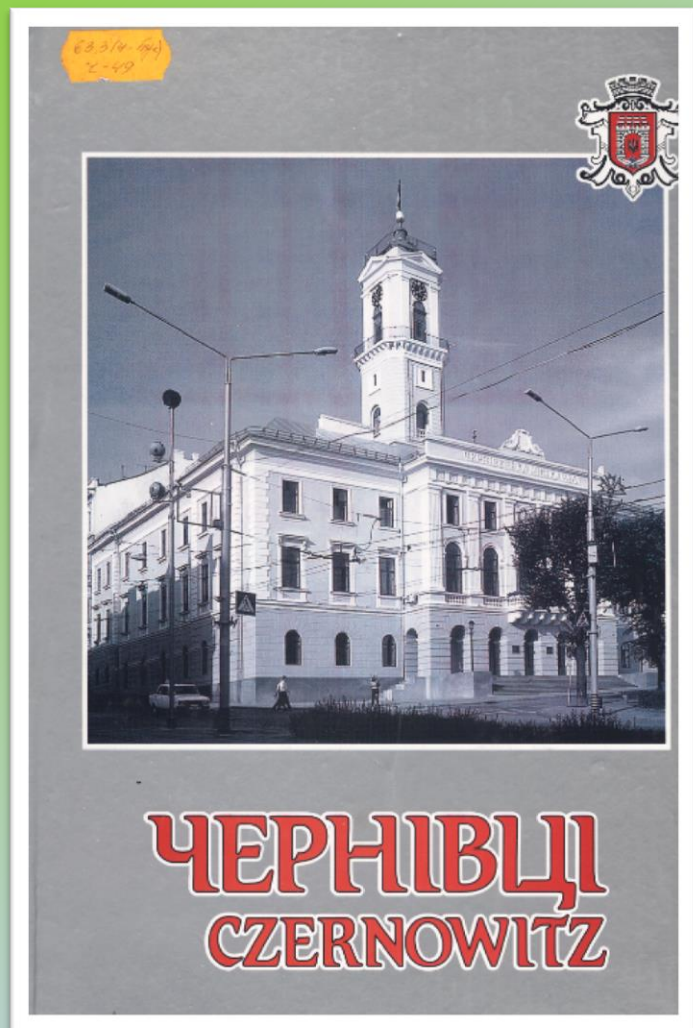

У монографії науковці та небайдужі дослідники з аналітичним складом мислення знайдуть сторінки, присвячені демографічним процесам на Буковині – як збільшувалась та змінювалась кількість населення краю та міста Чернівців зокрема. Детально проаналізовано зміни у соціальному складі та національна структура населення за період 1857-1910 років.

Як пише дослідниця Ганна Скорейко : «Населення Буковини другої половини XIX – початку XX ст. було настільки різноманітне в національному відношенні, що цей край називали «маленькою Австрією»: на території цієї порівняно невеликої (10 тис. кв. км) австрійської провінції проживали представники більш як 10 національностей.

Це дало підставу австрійським історикам стверджувати, що, як ніякий інший коронний край, Буковина відповідає моделі багатонаціональної держави на регіональному рівні».

**Танащик Д. Чернівці (місто на межі тисячоліть) / Д.
Танащик. – Чернівці : Золоті литаври, 2005. – 127 с.**

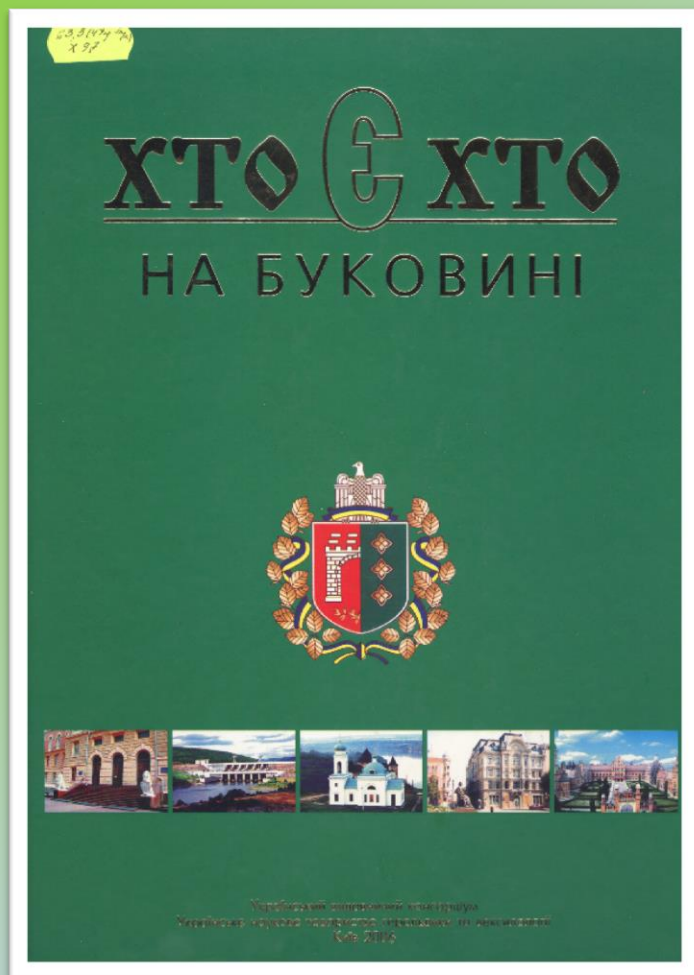
Чернівці – одне з найкрасивіших міст у світі, а для його мешканців – найкраще і найрідніше.

Красиве і неповторне, древнє і сучасне з дивною неперевершеною архітектурою, з чудовою аурою багатонаціональних культурних і духовних традицій, з шармом богемності і романтичності, наше місто приваблює своєю історією та сьогоденням.

Воно десь у сивій давнині бере свій початок, десятиліттями і століттями наповнює глибоким змістом та історичними віхами власний літопис.

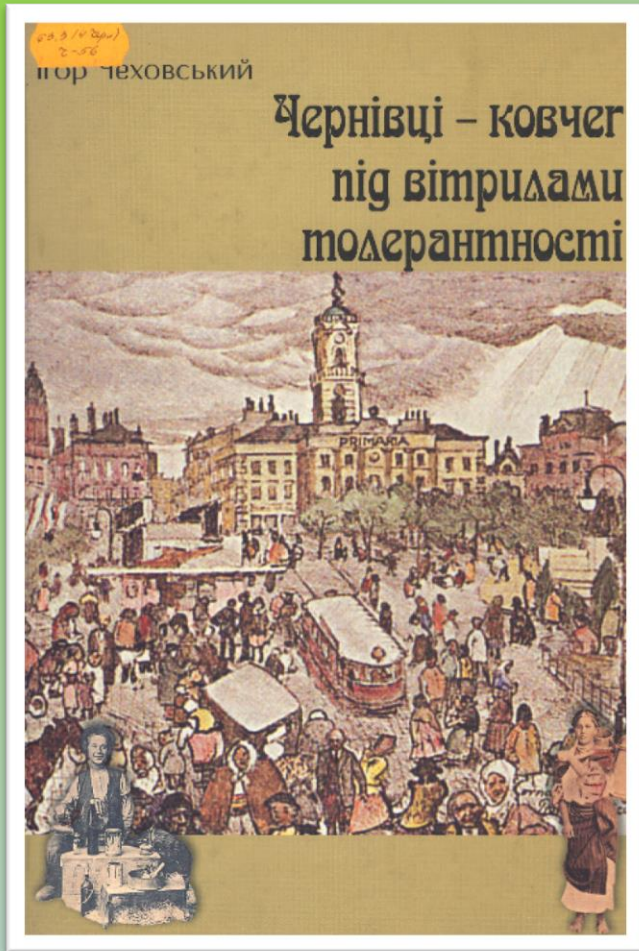
Путівник – це ще одне знайомство зі столицею буковинського краю, відкриття невідомих сторінок її життя, творче осмислення майже шістсотрічної історії.

Хто є хто на Буковині / В. В. Болгов. – Київ : Український видавничий консоціум, 2006. – 193 с.

На вітчизняному інформаційному просторі з'явилося видання, яке об'єднує актуальну інформацію про діяльність провідних підприємств різних галузей Буковинського краю. Видання сприятиме поживавленню ділової активності суб'єктів господарювання, посилить інформованість українських та зарубіжних колег про сучасний стан розвитку промисловості, зокрема, про умови та специфіку розвитку підприємств регіону.

**Чеховський І. Чернівці — ковчег під вітрилами толерантності:
Історичні студії багатокультурного феномену в центрі Європи
/ І. Чеховський. — Чернівці : Рута, 2004. — 115 с. : ілюстр.**

«Чернівці — ковчег під вітрилами толерантності» — це назва книги Ігоря Чеховського, яка присвячена історичним дослідженням багатокультурного та етнорелігійного феномену Чернівців.

Книга розглядає місто як унікальний простір, де різні культури та релігії співіснували та взаємодіяли, створюючи особливу атмосферу толерантності.